

O jirchářích na Palmovce

Kdysi se to říkávalo o ševcích. Když se jim nechtělo pracovat, že svěťí modré pondělí. Ještě v XIX. století se nejen ševci, ale i kominíci a zedníci zaříkávali mazaným heslem: „Když se pondělek nezmaří, celý týden se pak podaří.“ Aby nic nepokazili, tak v pondělí nedělali nic. Vypráví se, že jako první si zavedli volné pondělky jircháři. Není se co divit, vždyť každý z nás by si občas rád po hezkém víkendu „zamodřil“, co si budeme namlouvat.

Blízko dnešního pražského divadla Pod Palmovkou bývala jirchárna Izáka Ecksteina. Záměštnával přes třicet tovaryšů a také učedníky. Mezi nimi byl dobře rostlý Jozífek Paloučků nejšikovnější. Když si odbyl první léto posílek, uklízení a všech pomocných prací, dostával se víc a víc k pořádné práci. Dobře se ji naučil, ale teprve po devatenáctých narozeninách se měl stát tovaryšem.

V hospůdce „U přístavu“, které se také říkalo „V díře“, slavil tenkrát Jozífek svoje osmnácté narozeniny a to bylo zrovna pondělí. Jeden starší tovaryš vyhlásil, že by mohli přijmout do cechu šikovného učně Paloučka tak nějak nanečisto už dnes. Nepsaný předseda toho veselého spolku, nějaký Mrázek, předstoupil před Františka, popadl ho pěkně zhurta za ucho a pronesl vážným hlasem pasovací formuli: „Já tě vytahuju z hlubiny“ a přitom klučinovi vylil na hlavu dobrý žejdlík vody. Novopečený tovaryš musel potom zaplatit nějaké to pití a kouření, takže veselí nebralo konce. K zasvěcovacímu obřadu také patřily sázky. Kdo vypije tuplák piva najednou, kdo sní celého slanečka a kdo dočůrá do řeky nejdál.

Pobřežní ulice má jen jednu řadu domů a na druhé straně teče Vltava. Rozpustilí jircháři vyšli ven a že se budou předhánět, „kdo dýl a kdo dálejc“. Zrovna předsedovi spolku se to právě dnes nevyplatilo. Jak čůral, vystrkoval břicho, jen aby vyhrál. Zavrávoral a žblunk! - už polykal andělíčky. Štěstí, že s ním byl Jozífek. Strhnul dlouhatánskou zástěru, co mají koželuhové až ke kotníkům. Popruh, co patří okolo krku, dosáhl právě tak k vodě a jirchářovy ruce se ho vší silou zachytily. Mladý Palouček mu pomáhal a nezapomněl zavolat: „Já tě vytahuju z hlubiny!“ Všecko dobře dopadlo a v Díře pak padaly posměšky. „Tuplovanej zmáčeněj tovaryš“ Mrázek se ale nehněval, zaplatil všem po pivečku, aby dali pokoj a maširoval domů převléknout se do suchého. Od té doby všechny učednické práce dělali jen ti nejmladší a František už směl držet modré pondělky, jako všichni právoplatní tovaryši.